

UJ KELET

FÜGGETLEN NAPI LAP

Alapító főszerkesztő: Dr. Marton Ernő ז"ל מרטון ד"ר א. מרטון: ד"ר א. מרטון

6 OLDAL (észtöbbel adóval) 4 SEKEL TEL-AVIV, 1981 DECEMBER 22. KEDD 10.167 sz.

Washington el akarja háritani a válság kimélyülését

Kerüli a vitát Izráellel — Weinberger: „Izráel megszegte a BT. 242. sz. határozatát”

Washington, a jelek szerint, óvatos magatartást tanúsít és kerüli a vitát Izráellel Begin miniszterelnök kijelentéseiről, feltételezhetően azzal a céllal, hogy elhárítsa a válság kimélyülését.

A kormányzatot aggasztja a szinájai kivonulás ügye is. Noha Haig külügyminiszter hangoztatta, bizik benne Izráel az időrendnek megfelelően vonul ki Szinájából, az amerikaiakat nyugtalanítja a szinájai ellenőrző alakulat létesítésének elhúzóda is. Az amerikaiak megígérték, hogy az európaiak részvétele nélkül is létrejön az alakulat, azonban az ügygel foglalkozó körök rámutatnak arra, hogy a Golán-törvény nyomán, az európaiak részvétele körüli bizonytalanság akadályozza az alakulat létrejöttét.

Az amerikaiak, ennek ellenére egyelőre nem mutatják jeleit annak, hogy visszavonják a „büntető intézkedéseket”.

Időközben azonban történtek lépések a felek közt a helyzet enyhítésére.

Az Egyesült Államok izráeli nagykövetségének egyik magas rangú tisztviselője úgy nyilatkozott, hogy

a stratégiai egyezmény hatálytalansága nem befolyásolja a két ország általános kapcsolatát.

Közölte azt is, hogy a szinájai ellenőrző alakulat és a szinájai visszavonulás ügy egyáltalában nem szerepelt a miniszterelnök és az amerikai nagykövet közötti találkozó napirendjén.

Caspar Weinberger amerikai hadügyminiszter az A.B.C. televízió-hálózatnak adott interjújában azt mondta, hogy csalódást okozott számára „az izráeli kabinet támadása az amerikai kormány ellen”.

„A B. T. 242. sz. határozata felszólítja a köztet államait, hogy békében éljenek egymással, és a konfliktusokat tárgyalás és közvetítés, ne pedig egyoldalú kezdeményezés útján oldják meg. Izráel figyelmen kívül hagyta a 242. sz. határozatot, amikor olyan lépést tett, mely a Golán fennsík anektálását jelentti, holott annak a köztetnek jóvőjéről tárgyalás útján kell döntenie” — mondotta Weinberger.

Arra a kérdésre, hogy Izráel formailag megszegte-e a BT. 242. sz. határozatát, Weinberger azt válaszolta, hogy lehet hogy vitát fog folytatni arról, hogy Izráel határozata a BT. határozat megszegését jelenti-e vagy sem. Nézetem szerint megszegte.”

Hangoztatta azonban, meggyőződése, hogy „az Egyesült Államok és Izrael alapvető szövetsége szilárd és állandó.”

George Keagan tábornok, az amerikai légihaderő hírszerzőosztályának volt parancsnoka, tegnap Chicagóban megtartott sajtófogadáson indokoltan minősítette a Golán-törvényt, hangoztatva, hogy Izráelnek már évekkel ezelőtt meg kellett volna tennie ezt a lépést.

„Az amerikai kormány „büntető intézkedéseit” pedig rosszul látjuk és logika nélkülieknek neveztük.

„Amerika rövid időn belül rá fog jönni, hogy 30 év óta Izráel az egyetlen hű szövetségese és jóvá teszi tévedését” — mondotta.

Javasolják Svájc csatlakozását az UNO-hoz

Bern (Reuters). A svájci kormány tegnap azt javasolta, hogy Svájc csatlakozzon az UNO-hoz.

Megfigyelők biztosak benne, hogy a parlament támogatja a javaslatot, azonban nem világos, hogy milyen kimenetelre lesz a népszavazásnak.

A svájci törvények értelmében népszavazást kell tartani minden olyan határozatról, amely

törvénnyel, vagy nemzetközi szerződéssel kapcsolatos.

Az októberben megtartott közvéleménykutatás szerint a lakosság 37 százaléka ellenzi az UNO-ba való belépést és csak 33 százalék támogatja.

Svájcban van néhány fontos UNO intézmény központja, mint az Egészségügyi Világszervezet és a Nemzetközi Munkaügyi szervezet.

Tárgyalások a kormány és a pedagógusok között

A pedagógusok megbízottai tegnap Jeruzsálemben megbeszélést folytattak a közoktatásiügyi minisztérium költségvetési keretein belül lehet megvalósítani, határidőhöz való kötöttség nélkül.

Az állami alkalmazottak felügyelősége közölte a pedagógusokkal, hogy az Ecjoni bizottság jelentését csakis a közoktatásiügyi minisztérium költségvetési keretein belül lehet megvalósítani, határidőhöz való kötöttség nélkül.

A tanítók és a tanárok szervezetei elutasították ezt, azonban hozzájárultak három albizottság létesítéséhez.

A pápa az atomfegyverkezés ellen

Vatikánváros (UPI) II. János Pál pápa tegnap azt mondta, hogy a népeknek joguk van védelmi fegyver gyártására, azonban a nukleáris- és a kémiai fegyverek kizárólagosan fenyegetik az egész emberiséget. Ezért szükseges ezeknek a fegyvereknek nemzetközi ellenőrzése, amiről tárgyalás útján lehet megállapodni.

„Tekintettel az atom-terrorra, amely korszakunk jelensége, az emberiségnek meg kell értenie, hogy a háború a konfliktusok megoldásának legbarbárab és legkevésbé célravezető módja” — hangoztatta a pápa, aki a közeledő polgári újév alkalmából

pásztorlevelet ad ki a fegyverkezés - korlátozás ügyéről.

Izráeli-egyiptomi légiforgalmi tárgyalások

Jeruzsálemben tegnap kezdődtek meg a légiforgalmi tárgyalások Izráel és Egyiptom között.

A 12 tagú egyiptomi delegáció élén az egyiptomi légiforgalmi hatóság főnöke áll.

A napirenden szerepel az Ecjoni repülőtér üzemeltetése, charter-repülések Ejlátha és a szinájai légiforgalom ellenőrzése.

DER SPIEGEL:

«Moszkva értesítette Washingtont a lengyelországi intézkedésekről»

A nyugatnémet Der Spiegel c. hetilap értesülése szerint a Szovjetunió előre értesítette az Egyesült Államokat, hogy Lengyelországban katonai uralmat vezetnek be.

A lap, bonni hivatalos forrásokra való hivatkozással közli, hogy Moszkva két nappal a Szolidaritás vezetőinek letartóztatása előtt közölte ezeket a várható lépéseket Washingtonnal.

Kilenc nagy nyugati bank képviselői tegnap megbeszélést folytattak Zürichben arról, hogy folyósítsanak Lengyelországnak 350 millió dollárt kamat fizetés céljaira. A kölcsönkérelmet a lengyel Nemzeti Bank nyújtotta be 23 nyugati bankhoz. E bankok közül hat amerikai. Néhány nappal ezelőtt közölték New Yorkban, hogy az amerikai bankok elutasították a kérést.

Varsó (—) A lengyel hatóságok

tegnap bejelentették, hogy további olyan aktivistákat tartóztattak le a Szolidaritás tagjai közül, akik „lázadásra uszítottak a hadseregben és zavarták a termelési folyamatot.”

Azt is közölték, hogy két újabb internálótáborfolyósítottak, az egyiket a szovjet határ közelében a másik az ország délnyugati részében. Eddig két nagy internálótáborban gyűjtötték a letartóztatottakat az egyik Varsó a másik Gdansk mellett van.

Tegnap esti jelentés szerint az egyik kattowitzi acélgyár munkásai elbástyázták magukat és a nagy kohó felrobbantásával fenyegetőznek.

A Kneszet holnap tárgyalja a Sinuj bizalmatlansági indítványát

ERJEDÉS A LIBERALIS PARTBAN BERMAN MAGATARTÁSA MIATT

A Kneszet holnap délelőtt tárgyalja a Sinuj bizalmatlansági indítványát.

A vonatkozó határozatot — melyet Méir Kohén házelnök-helyettes hozott — vita előzte meg.

Mordechaj Virszubski képviselő, aki a javaslatot benyújtotta, azt követelte, hogy a Kneszet már ma délután tárgyalja a javaslatot. Kohén azonban úgy határozott, hogy miután a Kneszet tegnap nem tartott ülést, az első tárgyalási nap csak ma lesz, és a bizalmatlansági indítványt a heti második tárgyalási napon, azaz, szerdán tárgyalják.

A Likundhoz tartozó Liberális Pártban tovább folyik az erjedés amiért Jicchák Berman energiaügyi miniszter nem vett részt a szavazásban a Golán-törvény ügyében.

Jicchák Seiger képviselő levelet intézett a pártintézmények tagjaihoz, melyben azt írja, hogy „a Liberális Párt a Likud gyenge láncszeme. Sajnálatos, hogy épp pártunkból kerülnek ki azok, akik ártnak a kormány hírnevének”.

Berman nem szavazott a kormányról s ennek ellenére nem szűrt le következtetéseket a maga számára.”

A Liberális Pártban követelik, hogy a párt folytathasson vizsgálót Berman ügyében.

A VÖRÖS BRIGÁDOK:

„DOZIER JENKI DISZNÓ”

Róma (—) Az olasz hatóságok nagy erővel folytatják a nyomozást a Vörös Brigádok által négy nappal ezelőtt elrabolt James Dozier amerikai tábornok felkutatására.

Az amerikai kémelhárító szervezet hattagu csoportja érkezett Olaszországba, hogy segítséget nyújtson az olasz nyomozóknak. A Vörös Brigádok által kiadott közlemény szerint Dozier „az amerikai megszálló hadsereg jenkí disznója, akit néptörvényszék elé állítunk”.

ZAIRE MÉG NEM HATÁROZOTT

Libreville (—) Mobutu Sese Seko zairei elnök tegnap, Gabonban adott nyilatkozatában kijelentette, hogy országa még nem határozott az Izráellel való diplomáciai kapcsolat felújításáról. Ismételtan hangoztatta, hogy ezzel kapcsolatban még tárgyalni kell más afrikai országokkal. Mobutu megbélyegezte a Golán-törvényt hangoztatta, hogy az „ellentétben áll a közel-keleti békefolyamattal”.

KURD FELKELŐK KIVÉGZÉSE

Teherán (—) Teheráni jelentések szerint újabb 18 kurd felkelőt végeztek ki Iránban. Az volt a vád ellenük, hogy megtámadták az iráni biztonsági közegeket.

Goláni és sziriai druzok találkozója

Az izráeli hatóságok tegnap engedélyezték ötven goláni druznak, hogy sziriai területen élő rokonaikkal találkozzanak.

A találkozó, az UNO védnöksége alatt jött létre Madzs el Samsz falu közelében a Sziria és Izráel közötti „senki földjén”.

A Golánon a közeljövőben mu-

nicipális választásokat tartanak.

Niszim igazságügyminiszter tegnap utasítást adott ki két járásbíró felállításáról a Golánon. Az egyik Maszada faluban a másik pedig Kacrinban lesz.

Az igazságügyminiszter kiterjesztette a názareti törvényszék hatáskörét, oly módon, hogy az goláni aktákkal is foglalkozhat és a két járásbíró fellebbezési fóruma lesz.

LIZA ALEXEJEVA VISZONTLÁTTA FÉRJÉT

Boston (—) Liza Alexejeva tegnap, három év után, Bostonban viszontlátta férjét, Andrej Szemjonovot, Andrej Szacharov professzor mostohafiát.

Liza Alexejeva azt mondta, hogy a Nyugatnak elő kell segítenie az emberi jogok megvalósítását Lengyelországban és a Szovjetunióban.

Mint ismeretes, a Szacharov-házaspár éhségsztrájkja nyomán engedélyezték a szovjet hatóságok Alexejeva kiutazását.

„Sziria fegyverrel szerzi vissza a Golánt”

Achmed Iszkander sziriai tájékoztatóügyi miniszter a német Der Spiegel c. hetilapnak adott nyilatkozatában azt hangoztatta, hogy országa minden elkövet „a Golán visszaszerzésére s ez csak fegyverrel lehetséges.”

Azt hangoztatta, hogy Sziria lépései az UNO-nál és más nemzetközi fórumoknál csak „mellékes jellegűek a Golánért folyó harcban”.

A továbbiakban azt mondta, hogy „Egyiptom csak akkor térhet vissza az arab világba, ha érvényteleníti a Camp David-i megállapodásokat”.

JUDEA ÉS SOMRON ANNEKTÁLÁSÁT KÖVETELIK

A judeai és somroni zsidó telepések kéri az izráeli törvénykezés kiterjesztését Judeára és Somronra is.

A települések küldöttsége találkozott tegnap a hadügyminiszterrel ebben a tárgyban. A delegáció kifejezésre juttatta támogatását a Golán-törvény iránt.

PHANTOMOK BEIRUT FELETT

Beirut. (UPI) Beiruti jelentés szerint az izráeli légihaderő Phantom gépei tegnap három alkalommal húztak el mélyrepülésben a PFSZ beiruti parancsnoksági épülete felett, és a terroristák tüzet nyitottak rájuk.

Libanoni „palesztin” körök szerint a tüzszünet életbeléptése óta most történt meg először, hogy izráeli harcigépek ilyen alacsonyra ereszkedve húztak el Beirut felett.

VALUTAÁRFOLYAMOK

USA dollár	15.22	15.68
Angol font	28.47	29.32
Német Márka	6.62	6.82
Francia frank	2.56	2.69
Svájci frank	8.28	8.53

**A TEL-AVIVI MOZIK
HETI MŰSORA**

ALLENBY: A közlegény kalandjai
BEN JEHUDA: Montenegro
CAFON: A szembenéző asszony
CINEMA 1: Citromfagyalt
CINEMA 2: Kukucsaklók
DEKEL: Csak akkor fáj...
...ha nevetek
DOLHITEK: 1900
ESZTER: A forró érintés
GAT: A négy évszak
GORDON: Padre Padrone
HOD: Minden gyanu felül
DRIVE IN: A bársonylábu detektív
LJMOD: Evita Peron
MAXIM: Piatalok lázadása
MOGRÁBI: Tühegyen
ORLI: Morant hadnagy nere
PARIS: 16 fiú
PEÉR: Mephisto
PERISCOP: Édes film
SÁCHÁF: (1) Lolipop;
(2) Az első szerelem
STUDIO: A francia tiszt szerelme
TCHÉLET: A megtelt hajó
TEL AVIV: Az elnök elrablása
TEL AVIV MUZEUM:
A márványember

Robbanás okozta az Árion hajón kitört tüzet

**A személyzetet tehetetlenséggel vádolják — Egy matróz életét veszette —
Lehetséges, hogy terrorcselekményről van szó**

Az Árion hajót tegnapelőtt este a haifai öbölbe vontatták, miután a tűzoltók nem tudták felülkerekedni a tüzön, ami a hajó belsejében tört ki még vasárnap reggel, mielőtt beérkeztek volna a haifai kikötőbe. Nem tartják lehetetlennek, hogy terrorcselekmény okozta a tüzet. A hajó belsejében nagymennyiségű víz gyűlemlett fel, a hajótest éles szögben oldalára dőlt és valószínűleg a süllyedés veszélye fenyegeti.

Mind a 166 utast — közöttük 26 izraelit — sikerült kimenteni. A személyzet közül egy görög matróz nem került elő, valószínűleg bennrekedt a hajóban és életét veszítette, két asszony sokot kapott és még ápolják őket. A hajón utazó több mint 20 különböző nemzetiségű utas bennrekedt az alagsorban levő kabinokban és a görög személyzet nem törődött velük. Csak az izraeli Éhud Dochováninak köszönhető, hogy sikerült kimenteni őket. A 28 éves tel avivi Dochováni, aki szintén a hajón érkezett haza, a Weizmann intézet fi zikusa.

A 7850 tonnás Árion hajót 16

tek és kezdtek kimenteni a még pizsamában levő utasokat, akiknek csomagjai a kabinokban maradtak. A hajót a Semen-parthoz vontatták és megkezdték a tűzoltást, ami a késő esti órákig tartott, de nem tudtak felülkerekedni az egyre növekvő lángnyelveken. A hajón bennégett az utasok 23 gépkocsija is.

Az egyik izraeli utas elmesélte, hogy a folyosókon levő önműködő ajtók bezáródtak és ez még nehezebbé tette a menekülést, így csak a lépcsőkön át lehetett kijutni, de ott sűrű füst terjedt. Szerinte sem a kapitánynak, sem a személyzetnek fogalma sem volt, hogyan kell eloltani a tüzet és nem volt elegendő gázmaszk és oxigénpalack. Utközben nem végeztek el az ilyenkor szokásos mentési gyakorlatokat sem.

Az utasok nagy része a karácsonyi ünnepekre érkezett az országba, s ezeknek minden holmijuk a hajón maradt. Azt is kifogásolták, hogy a Kászmi vállalat, a hajó izraeli ügynöksége nem gondoskodott ételről számukra, s csak késő este kaptak egy kis szendvicset és utána — hosszas várakozás után — helyezték el őket haifai szállodákba.

A haifai rendőrpáncsok rendkívüli vizsgálóbizottságot nevezett ki az Árion hajón kitört tüz előzményeinek és körülményeinek kivizsgálására.

Az Águdát Jiszráél csatlakozott a Hisztadruthoz

Megegyezés jött létre az Águdát Jiszráél munkásszervezete tagjainak csatlakozásáról a Hisztadrut szakmai szervezetéhez és a Kupát Cholimhoz. Az erről szóló megegyezést Jeruchám Mesel Kneszet-képviselő Hisztadrut-főtisztár hivatalában írták alá.

A megegyezés értelmében az Águdát Jiszráél csatlakozik a Hisztadrut országos és helyi szakmai szervezeteinek minden részlegéhez. Az Águdát Jiszráél tagjai ugyanolyan jogokat kapnak, mint a szakmai részlegek tagjai, résztvehetnek a központi intézmények, valamint a helyi munkatársak választásain. Ugyanakkor az Águdát Jiszráél tagjait egyforma jogokkal és kötelességekkel bevették a Kupát Cholim kötelékébe is.

Meñáchem Porus rabbi, Kneszet-képviselő dicsérte a létrejött megegyezést, míg Jeruchám Mesel hangsúlyozta, hogy az izraeli dolgozók táborára komoly értéként könyveli el az Águda csatlakozását.

A Hisztadrut részéről Jeruchám Meselen kívül még Jiszráél Készar, Náftáli Ben-Mose, Gájon Ben-Jiszráél és Nátán Almözino, a Kupát Cholim központia részéről Cháim Doron professzor, míg az Águdát Jiszráél részéről Slo-mo Lörincz és Meñáchem Porus Kneszet-képviselők, Meir Ábrá-movic, Smuel Mordechái, Mintz és Pinchász Horovitz írták alá a csatlakozásról szóló okmányt.

**GYORS
INTÉZKEDÉS**

Mordeháj Cipori távközlésügyi miniszter azzal kezdi napját, hogy elolvassa a reggeli lapokat. Vasárnap a Dáváiban arra a hírre lett figyelmes, hogy Dáni Gur professzor, a neves izraeli szívsebész új lakásba költözött, de telefonja még nincs és ez — Isten őrizz — veszélyezteti emberek életét.

Amikor hivatalába ért, első dolga volt, hogy utasítást adott a posta mérnöki részlegének, hogy azonnal szereljék be telefonát a szívspecialista lakásába. A miniszter csak annyit mondott, reméli, hogy mire a másnap reggeli lakók Gur professzor kezébe kerülnek, már a telefon be lesz szerelve nála. Dicséretre méltó intézkedés.

Meñáchem Porus rabbi, Kneszet-képviselő dicsérte a létrejött megegyezést, míg Jeruchám Mesel hangsúlyozta, hogy az izraeli dolgozók táborára komoly értéként könyveli el az Águda csatlakozását.

A Hisztadrut részéről Jeruchám Meselen kívül még Jiszráél Készar, Náftáli Ben-Mose, Gájon Ben-Jiszráél és Nátán Almözino, a Kupát Cholim központia részéről Cháim Doron professzor, míg az Águdát Jiszráél részéről Slo-mo Lörincz és Meñáchem Porus Kneszet-képviselők, Meir Ábrá-movic, Smuel Mordechái, Mintz és Pinchász Horovitz írták alá a csatlakozásról szóló okmányt.

A Hisztadrut részéről Jeruchám Meselen kívül még Jiszráél Készar, Náftáli Ben-Mose, Gájon Ben-Jiszráél és Nátán Almözino, a Kupát Cholim központia részéről Cháim Doron professzor, míg az Águdát Jiszráél részéről Slo-mo Lörincz és Meñáchem Porus Kneszet-képviselők, Meir Ábrá-movic, Smuel Mordechái, Mintz és Pinchász Horovitz írták alá a csatlakozásról szóló okmányt.

**DÉTENTE —
AMERIKAI MÓDRA**

Jicchák Rábin Kneszet-képviselő a múlt héten Londonban járt és a megtartott sajtókonferencián — többek között — elmesélte, hogy mindegyik amerikai elnök, akivel kapcsolatban állt mint nagykövet és mint Izrael miniszterelnöke, úgy vélekedett, hogy nem szabad visszaadnunk a Golán-fennsíkot. Egyikben megkérdezte Henry Kissingert, aki akkor Nixon elnök nemzetbiztonsági tanácsadója volt, hogy miért használják úgy ök, mint Nixon a francia „détente” kifejezést.

Kissinger megszokott száraz megoldással válaszolt: „Nem érti? Hány amerikai ismeri ezt a szót? Ezért azt tehetjük, amit akarunk a détente-tal kapcsolatban és azt senki sem ellenkezti...”

MI A KÜLÖNBSÉG?

KÉRDÉS: Mi a különbség Lengyelország és Olaszország között?
VÁLASZ: Lengyelország egy icipicit katolikusabb, mint Olaszország, Olaszország viszont egy icipicit kommunisztább, mint Lengyelország.

**POSTAI ELŐFIZETŐINK
FIGYELMÉBE!**

1981 szeptember 1-től
1 havi előfizetés az UJ KELETRE 112.50 sekel
értékőbbsletadóval
az esedékes összeget ezen az áron fizessék be a hónap elején. A kiadóhivatal

APRÓHIRDETÉSEK

● HAMAVRIK nagytakarítás, polish és feregirtás lakásokban, engedély 1250. felhívással 313599, 310030.
● „JICHAJ” VESZÉL HÁZTARTÁSI cikketek, óráksegítők, felszámolást, bútorok, kat. villamosági dolgokat 820653
● VESZUNK ALKALMILAG varrógépeket jó áron 03-823716
● SUPERCHOM, Jafó, Jehuda Markora 8. tel 331864, 823814, 04-640861 email nap borjerek, 10 éves jótállás kényelmes fizetési feltételek. A „Machon Hatkanim” Hajsza-ellenőrzése alatt.
● RAFI — friziderek festése otthonában, minden színben, az egész országban. 03-625110, 052-33012, 02-221015
● „MAGI-CLEAN” otthonában tisztít szőnyeget és karptisztított bútorokat. 052-70645
● MAGDA fogászati laboratórium vállal sürgős protézis-javításokat; fél óra alatt. Nyitási órákban 25 százalékos engedmény. Tel-Aviv, Balfour 27.
● „NISZIM” vesz szőnyeget, frizidereket, bútorokat és antik tárgyakat. 313-485, 311-845, 836-315.
● CHAJEM vesz frizidereket, antik bútorokat, szőnyeget, televíziókat, felszámolást, stb. 834357.
● VESZUNK használt bútor, frizidert, felszámolást, régiséget, 04-662066, 04-332861, 04-84009, Haifa.
● ALKALOM! Csak 60.000 dollár! 1/2 Ramat-Gában (Nevé Jehosua) III. em., nanboyer, 03-650050.
● KERESUNK LAKÁSOKAT, házakat és telkeket Tel Avivban, megvételre, kulcs-pénzért és berbe. „Bárak” 03-238824.
● FRIDI VESZ óráksegítők, felszámolást, villamosági cikketeket és szőnyeget 835866, 825510 és este 856262.
● KERESUNK ASSZONYT idős hölgy-höz hetenként 5 napra, reggel 9-től 5-ig, 250669 vagy 245947.

**EGY POHÁR
FORRÓ KÁVÉ —
20.000 SEKEL**

Egy pohár forró kávé, amit az El Al egyik gépén egy asszonnyal ráöntöttek, 20.000 sekeljébe került a vállalatnak. Az asszonynak 15.150, férjének 5.500 sekel kártérítést ítélt meg.

Klára Markovics asszony Áskelomból előadta, hogy 1978 augusztusában, utban Romániába, a gép egyik légkiszásonya forró kávét öntött rá, amitől súlyos égési sebeket szenvedett. Az El Al ezzel szemben azzal érvelt, hogy a furcsa balesetet az asszony elővigyázatlanága okozta. Hádasszá Áchituv bírónő ítéletében kimondta, hogy a kávé azért ömlött ki, mert nem alkalmas pohárban szolgálták fel. Ezért ítélte meg a kártérítést — amely egyébként fele az összegnek, amennyit az utas követelt.

**A MICHAELI JELENTÉS NYOMÁN
SZEMÉLYI VÁLTOZÁSOKAT ESZKÖZÖLNEK
A PÓRIA KÓRHÁZBAN**

Leváltják az igazgatót, a sebész-főorvost és a főápolónót

Közvetítették a dr. Dán Michaeli vezetése alatt álló bizottság jelentését a Tibériás melletti Pória-kórházról. Mint ismeretes, a

kórházban súlyos rendellenességeket fedeztek fel, komoly kifogások hangzóttak el a személyzet egyes tagjai ellen, ami oda vezetett, hogy bizonyos esetekben veszélyeztetve volt a betegek élete. Az egészségügyi minisztérium a panaszok nyomán bizottságot nevezett ki, amelynek javaslatát a következők:

● Hatálytalantják dr. Borisz Weinschal igazgató-főorvosi kinevezését és hat hónapon belül pályázat útján új igazgatót neveznek ki. Időközben ideiglenes igazgató vezeti az ügyeket, akinek dr. Weinschal lesz a helyettese.

● Leváltják dr. Ami Zweiget, a kórház sebészeti osztályának vezetőjét, aki visszatér a Tel-Hászmer kórházba.

● Leváltják a felvételi szoba felelős orvosát.

● A kórház főápolónóját egy éves továbbképzésre küldik az ország egyik központi kórházába.

● Adminisztrációs felelőst neveznek ki a Pória-kórház vezetésére.

● Az elbocsátott Eugen Milgram ortopédorvos szerződését meghosszabbítják.

A bizottság jelentésének további része reorganizációt javasol a kórházban és Eliezer Soszták egészségügyi miniszter már közölte, hogy a jelentést teljes egészében magáévá teszi és a végrehajtását azonnal megkezdi.

ARANY • EZÜST • ARANY • EZÜST • ARANY • EZÜST • ARANY • EZÜST • ARANY • EZÜST

Van Önnek régi, vagy tört arany- és ezüstékszere?
Ha van — akkor nálunk kadia a legmagasabb és legbecsületesebb árat!

MERKÁZ TÁCHSITÉ TOPÁZ,
Tel-Aviv, rch. Dizengoff 121
(Számba jöhet csere is modern, olasz kivitelezésű láncra és karkötőre)

SCHWADENT, Jeruzsálem, rch. Smuel Hánágid 13
TÁCHSITÉ JEHUDA — Tel-Aviv,
derech Petách Tikvá 5. I. emelet

ARANY • EZÜST • ARANY • EZÜST • ARANY • EZÜST • ARANY • EZÜST

**VIDÁM JANUÁR
A TIBÉRIÁSI GÁNÉ-CHÁMÁT SZÁLLÓBAN
KEDVEZMÉNYES ARAKON**

Jöjjön, töltse vidám, bensőséges januári vakációját a tibériási Gáné Chámát szállóban.

- ★ Fél panzió a központi épületben 554 sekel
- ★ Fél panzió a kerti szárnyépületben 455 sekel
- ★ Vakáció átalány, benne (legalább) 4 éjszakával naponkénti belépés „Az ifju Tibériás melegvízforrásai” termál medencéjébe + fél panzió:
  - a központi épületben 2.428 sekel
  - a kerti szárnyépületben 2.032 sekel

Az árak személyenként, kétágyas szobában értendők.

Jöjjön, töltse vidám, bensőséges januári vakációját a tibériási Gáné Chámát szállóban, ahol a következőket élvezheti: ★ FILMVETITES ★ ÉJSZAKAI MULATO ★ BÁR ÉS TÁNC ESTÉLYEK ★ TENISZPÁLYA ★ SZUB-TROPÍKUS KERT ★ KIVÁLÓ KONYHA ÉS KIVÁNATRA DIETÁS KOSZT

- Külön kedvezmények a 4 vagy több napot töltőknek:
- ★ 25%-os engedmény a kinereti hajóutakon
  - ★ 20%-os engedmény „Az ifju Tibériás melegvízforrásai” halcsárdájában
  - ★ 50%-os engedmény a „Chámát” nemzeti park belépőjegyéből

Szobafoglalásért forduljon a Gáné Chámát szállóhoz:
Tel. 067-92890 — Tibériás, P.O.B. 22

MIRŐL IR A HÉBER SAJTÓ

A KORMÁNY

KÖVETKEZETLENSÉGE

Smuel Schnitzer a Mááriban következetlenséggel vádolja a kormányt. Bevezetőjében rámutat arra, hogy „súlyosnak” vallja magát politikai szempontból és az a felfogása, hogy olyan szél sóséges ellenségekkel szemben, mint az arabok, Izraelnek is határozott, sőt bizonyos esetekben szélsőséges magatartást kell tanúsítania. „Ha a szélsőséges elnyeri jutalmát a nemzetközi fórumokon, akkor a szélsőséges híve vagyok. Ha az állam biztonságát övezetéről való lemondás csak további engedményekkel kapcsolatos követelések szül — azaz, hogy Izrael újabb biztonsági övezetéről mondjon le —, akkor az a véleményem, hogy felül kell vizsgálni, hogy állandó nyilatkozataink kompromisszumra való hajlandóságáról nem gyengít-e Izrael ellenálló erejét, és valószínűleg nem csökkentik-e azt a lehetőséget, hogy Izrael végül is valóban kompromisszumot kötessen.”

A továbbiakban azonban Schnitzer megállapítja, hogy „súlyos” felfogása ellenére sem okozott örömet számára a Golán-törvény.

„Pontosan egy évvel ezelőtt nyújtotta be Geula Kohen a Golán-törvényjavaslatot a Kneszethez. Volt mire támaszkodnia: előzőleg 71 Kneszetképviselő írt alá petíciót, melyben követelik az izraeli törvénykezés kiterjesztését a Golánra. Ezen túlmenően, többszáz ezer izraeli polgár írt alá hasonló petíciót. A közvélemény-kutatásokból kiderült, hogy az ország lakosságának 70 százaléka támogatja az izraeli törvénykezés kiterjesztését a Golánra. Néhány találmány még egy olyan politikai kezdeményezést, amely ilyen széles népi és parlamentáris támogatásra támaszkodhatott volna. A kormány azonban más véleményen volt. A külügyminiszter megmagyarázta, hogy a törvény jóváhagyása rendkívül káros következményekkel járna Izrael számára nemzetközi viszonyokban, és megzavarhatja Izrael és Amerika kapcsolatát is.

Ugyanezen a véleményen volt a kormány csaknem valamennyi tagja. A miniszterelnök nem vett részt a megbeszélésen, azonban jólérsült körök úgy tudták, hogy Begin attól tartott, hogy a törvény elfogadását a camp-davidi megállapodások megsértésének tekinthetik és Egyiptom is ürügyet találhat a békefolyamat megzavarására.”

Schnitzer ezután rámutat arra, hogy tavaly decemberben sem volt Izrael politikai helyzete túlzottan jó, azonban feltétlenül jobb, mint ma. Ennek ellenére, a kormány úgy határozott, hogy az időzítés nem jó. Ugyanez volt a véleménye 1981 márciusában is, amikor Mose Sámir nyújtott be hasonló törvényjavaslatot. Niszim igazságügyminiszter akkor a kormány nevében elmagyarázta a Kneszetben, hogy nem a törvény a biztosítéka annak, hogy Izrael nem hagyja el a Golánt, hanem Izrael el-tökélt szándéka. A törvényjavaslat lekerült a napirendről.

„Márciustól szeptemberig nem javult Izrael nemzetközi helyzete, sőt időközben az amerikaiak élesen megrótták Izraelt az iraki atomkórhó lebombázása miatt; kialakult Washingtonban a saundiai orientáció; Izrael elvesztette a csatát az AWACS-ügyben, és

bele kellett törödni, hogy az amerikai ellenségeink állandó fegyverszállítóvá váltak. Szíria rakétákat állított fel Libanonban. Az amerikai elnök kifejezte ugyan tiltakozását ez ellen, de semmit sem tett annak érdekében, hogy visszaállítsa a régi helyzetet. Nyugat-Európa fokozta küzdelmét a PFSz bevonására a békétárgyalásokba, palesztin állam létesítése érdekében.”

„De ami talán a legfontosabb — írja Schnitzer — a goláni druzok övezetéről kialakult küzdelem Izrael és Szíria támogatói között a személyazonosság igazolványok ügyében — amikor Izrael magára hagyta támogatóit és lehetővé tette, hogy az izraeli uralom ellenzői győzzenek. És akkor határozta el az izraeli kormány, hogy eljött az alkalmas pillanat a törvény meghozatalára, s már nem érvényes mindaz, amit a két előző alkalommal hangoztatott.”

„Mind a mai napig nem világos, hogy tulajdonképpen mi történt. A körülmények nem sokat változtak. A kormány politikája változott volna? Nem tudom, és valószínűleg nem is lehet tudni. Hangulatváltozás nem a legmegfelelőbb eszköz állam vezetésére. Mindenesetre, nem erősödik meg az a benyomás, hogy a kormány tudja, mit akar, és képes azt tenni, amit akar. Niszim miniszternek igaza volt: nem a törvény a lényeg, hanem az eltökéltség. És éppen ezzel kapcsolatban mutatkoznak kétélyek. A Kneszet, amely elhatározta az izraeli törvénykezés kiterjesztését a Golánra ugyanaz a testület, amely multban a törvény ellen szavazott; az a Kneszet, amely annak idején biztonsági települési övezetről határozott Rafiáshban, megszavazta annak elhagyását és visszajuttatását Egyiptomnak; az a testület, amely különböző alkalmakkor bebizonyította, hogy ha van is saját akarata, felfogása, alapelve, ezt meg tudja változtatni a kormány akarata szerint. De épp a kormány akarata kelt aggodalmat, mert a kormány hol erős, hol akaratgyenge, hol makacs, hol engedékeny, és soha sem lehet tudni, hogy milyen magatartást fog tanúsítani bizonyos adott kérdésben.

Nem vagyok azon a véleményen, hogy amikor olyan álláspontból van szó, mely a Kneszet és a nép többségének a véleményét juttatja kifejezésre, amelyért hajlandók vagyunk a vég-sőkig harcolni — ne mondjunk ki ezt és ne juttassuk kifejezésre törvény formájában, csak azért, mert tartani kell idegen kormányoktól, a Biztonsági Tanástól és a vezéreikk-iróktól. Aki nem meri kimondani véleményét, annak nyilvánvalóan nincs is ereje ahhoz, hogy véleményéhez híven viselkedjen.

Épp ezért nem fogadom el azoknak a véleményét, akik azt hangoztatják, hogy soha nem megyünk le ugyan a Golánról, azonban filozofia ebből az ügyben törvényt hozni.

De ugyanilyen mértékben nem fogadom el azok véleményét sem, akik azt mondják, hogy miután már van törvény, nem kell aggodnunk a Golán jövője miatt. Ez az aggodalom még tart, és még tartani is fog, mert a törvény értékét az szabja meg, hogy milyen következetesség áll mögötte.”

«INTIM KAPCSOLATOK»

Mose Zák a Mááribban Izrael és az Egyesült Államok kapcsolatának jellegét tárgyalja a Golán-törvény nyomában. Rámutat arra, hogy az Egyesült Államok kormányzata azt kifogásolja, hogy Izrael, amely együttműködést, tanácskozást, politikai támogatást kíván az Egyesült Államoktól, most, amikor olyan politikai lépésről határozott, amely felbosszantja a világot, nem közölte előzőleg szándékát az amerikai kormányval.

Washington már a Kneszet határozata előtt is kényelmetlenül érezte magát, mert feltételezte, hogy Izrael „készül valamire” és ezért tervezte Haig külügyminiszter, hogy Jeruzsálemben „intim beszélgetést” folytat Beginnel. Ez — mint ismeretes — a lengyel válság miatt elmaradt. Lehetséges, hogy ha az amerikai külügyminiszter négy-szemközt beszélgetést folytat Beginnel, akkor a miniszterelnök kényelmetlenül tartotta volna másnap betérjeszteni a Kneszetben a Golán-törvényt és ezt későbbi időpontra halasztja. A dolog azonban nem így történt, mert Haig nem jött, és nem kérhette fel a miniszterelnököt arra, hogy tartózkodjon olyan lépéstől, ami súlyosbíthatja a helyzetet az arab világban. Formális szempontból az amerikai kormányzat nem állíthatja, hogy Izrael nem teljesített amerikai követelést, vagy nem vette tekintetbe az amerikai érdekeket: ez a téma ugyanis, egész egyszerűen, nem került az utóbbi időben napirendre Jeruzsálem és Washington között.

Tekintve, hogy Reagan elnök Izrael őszinte barátjának tartja magát, tanácsadó „ügy adták be” neki az AWACS-ügyet, mint amely hosszú távon segíteni fog Izraelnek; most pedig nem nehéz nekik ismertetni az elnökkel olyan pletykákat, melyek szerint Izrael ki akarta használni a lengyel helyzetet, hogy elkerülje Amerika „jótanácsát”, hogy ne élezze ki a helyzetet Szíriával.

Washington azért is sértve érzeti magát, mert a stratégiai együttműködési szerződés aláírása nyomán Amerika úgy érezte, hogy visszatért az „intim kapcsolatok” ideje Izrael és az Egyesült Államok között.

Ezeknek az „intim kapcsolatoknak” voltak előnyei, de voltak súlyos hátrányai is. Ha fenn tartottuk volna ezeket az „intim kapcsolatokat”, kétséges az, hogy sikerül-e elérni a békét Egyiptommal. Az Egyesült Államok ugyanis attól tartott, hogy az izraeli és egyiptomi tárgyalások Szádát uralmát veszélyeztetik, és nem volt könnyű az előző kormányzatot belevinni abba, hogy együttműködjön az új izraeli—egyiptomi kapcsolatok kialakítására.

A libanoni rakétaválság idején, amikor az Egyesült Államok beavatkozott és rávette Izraelt, hogy ne hajtson végre akciót a rakéták ellen, megerősítette azt az érzést Washingtonban, hogy idejében értesül Izrael szándékairól és módja van befolyásolni az izraeli kormányt. Később azonban a bagdadi atomkóhé elleni támadás bebizonyította, hogy Izrael még mindig tartogathat meglepetéseket Amerika számára, és a kapcsolatok nem olyan intímek, mint ahogy szükséges volna a befolyás érvényesítése céljából. Ekkor határozta el Washington a „büntető akcióit”, az F-16-osok visszatartása formájában.

Ezután ismét dialógus következett Izrael és az Egyesült Államok között, melynek nyomában Washington úgy érezte, hogy Izrael egybehangolja vele lépéseit.

A stratégiai együttműködési egyezmény megerősítette Washingtonban azt a felfogást, hogy Izrael nem cselekszik az Egyesült Államokkal való tanácskozás nélkül és ime, most nagyjelentőségű lépést tett — az Egyesült Államok bevonása nélkül.

„Lehet természetesen tovább folytatni a vitát a határozatról, lehet kifogásolni parlamentáris és nemzetközi szempontból egyaránt. De ahelyett, hogy a multon vitáznánk, talán helyesebb egy kicsit előre nézni és inkább azzal törödni, hogy hogyan lehet visszaállítani a megingott bizalmat Washington és Jeruzsálem között. Belső vitánk során is figyelmet kell szentelni ennek az aspektusnak. Nem kell túl sokat vitázni a tegnapi, ezzel szemben kicsit többet kell törödni a holnappal.

Meg kell békítenünk az amerikai kormányzatot, de nem olyan módon, hogy határozatainkat alá

rendeljük állandó amerikai beavatkozásnak. Meg kell győznünk Amerikát arról, hogy nem akartuk kiharzni a lengyel helyzetet és ha nem informáltuk Amerikát előzőleg céljainkról, ezt nem azért tettük, mert nem bíznunk benne, hanem azért, mert tisztában vagyunk az arab orszá-

gok iránti kötelezettség-vállalásával. Ha olyan benyomás alakul ki, hogy Izrael minden lépését megbeszéli az Egyesült Államokkal, ezzel Amerika kerül állandó presszó alá és Washington olyan megvilágításba kerül, mint amely felelős Izrael minden lépéséért.”

«MIÉRT A TÖRVÉNY MELLETT?»

Jákov Cur munkapárti képviselő a Mááribban közölt cikkében indokolja meg, hogy miért szavazott a Golán-törvény mellett:

„Támogattam a törvényt, mert létfontosságú Izrael számára, hogy Kneszet-határozat formájában juttassa kifejezésre eltökélt szándékát, hogy a Golánon marad.

Be kell ismernünk, hogy a Szináj kiürítéséhez való hozzájárulásunk, beleértve repülőterek és települések eltávolítását, az a benyomást keltette a világ közvéleményében, hogy ez precedensül szolgálhat más körzetek számára is. Az Egyesült Államok közöledése Szaudiához s az európai államok magatartása is ennek a tendenciának bizonyítéka.

Ezzel egyidejűleg el kell utasítani a kormány „tapodtat sem engedünk” politikáját Judeával és Somronnal kapcsolatban, mert ez elérhetetlen, ezen kívül pedig árt Izrael demokratikus és zsidó jellegének. Ezzel a felfogással szembe kell állítani azt, hogy tartós béke megköveteli, hogy Izrael védhető határokkal rendelkezzen, olyan határokkal, amelyek magukban foglalják a Jordán völgyét, a Golánt, valamint Jeruzsálem és Gus Ecion körzetét.

A Golán-törvénynek egybe kell kapcsolódnia a telepítési munka folytatásával. A törvény ismeretli az izraeli nép állásfoglalását annak a helyzetnek következményeként, amelybe Izrael a Szináj kiürítéséről szóló határozat nyomában került. A törvény megerősíti és serkenti azokat a telepéseket, akik a Golánon építették fel otthonukat. Ezek a telepések nemzeti küldetésnek tekintet elget s hisznek abban, hogy településeik felépítése megerősíti Izrael küzdelmét békéért és védhető határokért.

Aggodalmuk életművük jövőjéért őszinte és minden átmeneti érdekűl mentes. Mindaz, ami az utóbbi hónapokban a szináji településeken történik, figyelmeztető jel számukra. Figyelemre méltó, hogy a kormány békétárgyalása és a telepések ügyének kezelése hogyan tette a telepéseket a béke akadályává.

Ez természetesen nem jelenti azt, hogy bármilyen formában is támogatám a szináji visszavonulás beszüntetését követelő mozgalmat. A Golán-törvény nem áll ellentétben a camp-davidi megállapodásokkal és nem akadályozza békétárgyalások lehetőségét a szinájakkal. Ha Szíria hajlandó lesz ilyen tárgyalásokra, akkor mindkét fél ismertetni fogja álláspontját és a béke, kölcsönös engedékenység alapján, létrejöhet.

Izrael most politikai határozatok korszakát éli, ezért fontos, hogy ahol erre mód kínálkozik, egységes álláspont jöjjön létre a kormány és az ellenzék között, nemzeti egységkormány nélkül.

Ez fontos a nép ellenálló képességének fokozására, anélkül, hogy elkösdösítés az ellenzék alapvető elvi álláspontját.

Sajnálom, hogy kénytelen voltam a Máárib Kneszet-frakciója határozata ellen eselekedni. Küzdöttem azért, hogy lehetővé váljék a frakció tagjainak, hogy a szavazás során kifejezésre juttassák álláspontjukat.

Tartózkodni kell attól, hogy többségi határozattal tussoljanak el belső vitát, létfontosságú kérdésekben, főleg akkor, amikor a párt-fórumok nem határoztak meg álláspontot a Golán kérdésében.”

(Folytatás a 4-ik oldalon)

A TÖRVÉNY RONTOTT A GOLÁN HELYZETÉN

Aba Even a Mááribban, a Golán-törvénnyel kapcsolatos vita során azt írja, hogy Izrael helyzete a Golánon a törvény megszavazása előtt kitűnő volt; katonai szempontból Izrael teljes mértékben birtokolta ezt a körzetet, és az 1974-ben aláírt csapatelválasztási egyezmény értelmében nemzetközi haderő választja el egymástól Szíria és Izrael katonaságát. Semmiféle külső tényező sem korlátozta sem az izraeli kormányt, sem a telepítési mozgalmakat abban, hogy új településeket létesítsenek, illetve megerősítsék a régiéket. A BT 242. sz. határozata nemzetközileg is legalizálta az izraeli uralmat, olyan békeszerződés megkötéséig, mely lehetővé teszi védhető határokok kijelölését. Semmiféle nemzetközi tényező sem kezdeményezte a jelen helyzet megváltoztatását Izrael rovására. A Golán lakosai megalapozhatták ottlétüket anélkül, hogy nehézségeket okoztak volna Izraelnek nemzetközi síkon.

Aba Even szerint ez a helyzet — a Golán-törvény nyomában — egyesapásra megváltozott, illetve rosszabbodott, mert feszült atmoszféra keletkezett, a Golán körzeti és nemzetközi feszültség központjává vált, és surlódás keletkezett Izrael és az Egyesült Államok között is, miközben a camp-davidi folyamat meggyengült.

Igaz ugyan, hogy izraeli lépések már a multban is kiváltak túlzott nemzetközi felháborodást, általában mult jelleggel. Lehetséges, hogy Begin meggyözdése az, hogy végül most is beletörődik a világ az Izrael által teremtett ténybe. A jelen helyzet azonban abban különbözik az előzőtől, hogy nehéz az utóbbi években precedens találni olyan terület hivatalos annektálására, amelyet a világ egy más állam területének ismer el. De az izraeli hivatalos akták is „Szíria és Izrael közötti nemzetközi határról” beszélnek, ami azt jelenti, hogy a határon túli terület más fenntartóság alá tartozik. Világos, hogy a BT 242. számú határozata alapján, Izraelnek joga van békétárgyalások során a nemzetközi határ megváltoztatását követelni. Az előző izraeli kormányok hangoztatták is, hogy szándékukban áll élni ezzel a joggal.

Nem lehet a Likud-kormány szemére vetni, hogy határozatait nemzetközi ellenállásba ütköznek és belső vitát váltanak ki, mert minden kormány, amely törödi Izrael biztonságával, hasonló helyzetbe kerül. A jelen kormány ellen az a vád, hogy feleslegesen, céltalannul és ellenszolgáltatás nélkül kerül ilyen helyzetbe. A kormány most elhatározta, hogy a csendes és szilárd Golánt nemzetközi vita központjává teszi.

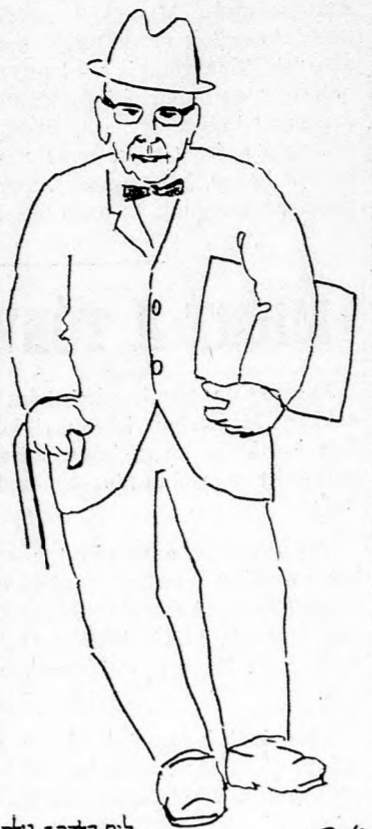
Tény azonban ugyanakkor, hogy az a paradox helyzet állt elő, hogy a Likud-kormány a Munkapárt 8 képviselőjének támogatásával szerezte meg a szavazat-többséget a törvény jóváhagyására, és e nyolc képviselő között helyet kaptak a kibuci mozgalmak megbízottai is. A kibuci mozgalmak éveken át hirdették tiltakozásukat a revizionista cionizmus ellen. Most pedig a kibuci mozgalmak néhány képviselője fontos erkölcsi támogatást nyújtott egy tipikus revizionista manőverhez, látványos, demonstratív lépés mellett szavazott, olyan lépés mellett, amely semmiféle gyakorlati haszonnal sem jár.

Ceruzarajz egy 90 éves építészmérnökről

Deutsch Béla közel hét évtizeddel ezelőtt kapta meg a diplomáját. Előbb az elsőt, aztán a másodikát. Építészmérnök és műépítész. A képességeit mindig elismerték, de ő szakmai értelemben nyugtalan természetű ember volt, soha nem üldögélt a babérjain. Érdeklődési köre új és még újabb területeket fogott át és aktivitása idős korában is figyelemreméltó.

Ezekben a napokban ünneplik őt családi és kollégiais körben, a kilencvenedik születésnapján.

Más jónéven veszi, ha ilyenkor felkösztönik, s az ünnepi beszédek áttekintést adnak eddig elért eredményeiről. Deutsch Béla most is a jövőre gondol, és csak a munkájáról hajlandó beszélni. Akik ünneplik őt, azoktól elvárja, hogy új találmánya felől érdeklődjenek. Egy érdekes csirkeöl-tyúköl rendszert dolgozott ki abból a célból, hogy a tyúkok tojás-átlagát megemelje. Tudományos alaposággal dolgozott, találmányának jóváhagyásáról egyetemi körökkel, szorzatgyártásáról egy nagy euró-

1971. Zürich NIO Beh

pai tőkeérdekeltséggel levelez.

Nem úgy él, mint egy öregember. Igaz, hogy nyugdíjas — éppen 20 év előtt ment nyugdíjba —, de azóta talán még intenzívebben dolgozik.

— Ez nem így van — igazít ki az ünnepeit —, azóta kevesebbet dolgozom, de intenzívebben tömör a fejem új megoldásokon. Így jutottam el tyúköl-ötletéhez is, amelytől sokat várok...

Mióta idősebb, az Istennel is jobb kapcsolatba került. Hajlik a vallásosságra, a hagyományok tisztelgésben tartását fontosabbnak tartja, és belső megbékélését illetően ez is fontos tényező.

A másik a művészet. Mérnökember letére, újabban érdeklik a képek és a grafika, de nem csak passzív, hanem aktív értelemben is. Festeget, rajzol. Ezt a rajzát, amely cikkünköt illusztrálja, herzlai unokájának szánta. Portré — önmagáról.

Kifejez valamit a lényegből, de nem egészen hű a valósághoz. Deutsch Béla ilyennek látja önmagát — a valóságban sokkal frissebb. A belső békéje, a kiegyensúlyozottsága megfiatalítja.

HETVEN ÉVES A VILÁG EGYIK LEGNAGYOBB SZINÉSZE

Jean-Louis Barrault, a világ-hírű francia színész és rendező, 70 éves. Arról nevezetes, hogy a modern francia színpad egyik merész újtója volt. Mind modern, mind pedig klasszikus darabok rendezésével élénk feltűnést keltett az utóbbi évtizedekben.

Olyan nagy egyéniség, hogy kénytelen volt saját színházat létesíteni, az idegen kereteket nem tűrte. Felesége és partnere, Madeleine Renaud, vele van közös színháza. Most új terembe költöztek és a Psycho-mitosz egyik új, modern feldolgozásával nyitották meg a vállalkozást.

A társulat már 33 éves. Azóta sok átlakuláson ment keresztül, a művész is módosította néhányszor a felfogását, de a lényeg mégsem változott. Ideálja a korszerű színház, annak valóságos megszállottja.

Születésnapján a következőket mondotta az újságírók előtt:

— Művészi alkotó munka el képzelhetetlen egy asszony segítségével. Ez lehet akár egy feleség is. Mint például, az én feleségem, aki nélkül elképzelhetetlennek tűnik az életem ...

Sportoljon-e az idős ember?

A sport nagyon fontos, sőt kötelező az idős ember számára, de nem mindegy, hogy a testedzés melyik formáját gyakoroljuk.

Szakemberek véleménye szerint különbség van azok közt, akik egész életükben sportoltak és öreg korban csökkentik a tempót, de folyamatosan sportolnak — és azok közt, akik fiatal éveikben nem törődtek testük edzésével.

Az utóbbi kategóriához tartozók helyzete nehezebb, mert az a tévhit alakul ki köztük, hogy öreg korban kár hozzálátni a testedzéshez. „Ezt a vonatot már lekéstük!” — mondogatják. Tévednek.

Idősebb korban mindenkinek szüksége van a rendszeres mozgásra — nevezhetjük sportnak is.

Legjobb, ha sétálunk, mégpedig naponta egy-két órát. Esetleg megosztottan, két részletben. Reggel és este.

Második helyen az úszás szerepel. Ez azért egészséges, mert valamennyi szervünk karbantartásának problémáját megoldja. Mennyit ússzunk? Fél órát naponta.

És a többi sportok?

Erre a kérdésre azt válaszolja az orvos, hogy csak módjával. Aki fiatal korában rugta a labdát, az forgolódhat a gyepen és labdázhat. Aki tud kerékpározni, az jól teszi, ha nem hagyja abba a karikózást. Csak akkor, ha már fáradt. Ezt mindenki maga érzi.

Egyesek a golfra esküsznek. Jó és hasznos időtöltés, mert jó levegőn tart bennünket, de ez máig is a kiváltságosok, a kevesek sportja, és aki nem tudja megengedni magának, hogy belépjen a készáriai golf-klubba, az könnyen talál magának hasonló hatásfoku fizikai tevékenységet.

A természetjárás mindenki számára ajánlatos. Lépünk be az egyik természetjáró egyesület tagjai sorába és készülünk a tavaszi idényre. Aki tavaszi kirándulási tervekkel foglalkozik, annak a tél sokkal elviselhetőbb.

De ne a fiatalokkal akarjunk versenyre kelni. Olyan keretet találjunk magunknak, ahol ma-cunk-korabeli emberek társaságában járjuk az ország szép vidékeit, és nem szegyen az, ha leülünk pihenni, mikor elfáradunk.

Reagan elnököt ki akarják zárni

Honnan? Az amerikai nyugdíjas színészek szakszervezeti klubjából.

Ronald Reagan — mint köztudomású — színész volt, és akkor tagja lett a szakszervezetnek. Később, amikor már közéleti tevékenységet folytatott, nem lépett ki ebből a szervezetből. A nyugdíjas-tagozatba automatikusan került át, bár állítólag a kollégái nem szerették, s egyesek fel is szólaltak ellene.

— Nem közénk való. Reagan nem színész, inkább politikai szerepet akar kapni, mint film- vagy színpadi szerepet. Zárjuk ki — hangzott a javaslat.

Ezt akkor elvetették, de később kiderült, hogy igaza volt a javaslattevőnek. Reagan a legfontosabb szerepet ambicionálta — s meg is szerezte. Ő lett az USA elnöke.

A színész-szakszervezet nyugdíjas tagozatából nem lépett ki. Máig is tagja. De lehet, hogy kizárják.

Érdekes, hogy az egykori kollégák dühösek Reaganre, ahelyett, hogy büszkének lennének az Egyesült Államok elnökére, aki közülük került ki.

— Nincs helye közöttük! Nem színész, csak elnök! — hangoztatják lépten-nyomon.

Ugy tűnik, többségben vannak azok, akik a kizárását szorgalmazzák. Egyedülálló eset lesz — talán kizárják Amerika elnökét, a 70 éves Reagant a színész-szakszervezetből?

MIRŐL IR A HÉBER SAJTÓ

MI KÉSZTETTE BEGINT

(Folytatás a 3-ik oldalról) Cháná Zemer a Dávárban a Golán-törvény ügyében ezeket írja:

„Spekulációk keltek szárnyra a héten arról, hogy miért határozta el magát a miniszterelnök arra, hogy a Kneszet elé viszi ezt a törvényt. Talán annak bizonyítására, hogy képes megfelelően funkcionálni a toloszékben is? Talán azért, hogy elterelje a figyelmet a hadügyminiszterről? Talán éppen azért, hogy eleget tegyen Saron követelésének, amely szerint helyi akció nem elegendő a szíriai rakéták eltávolítására Libanonból? Talán azért,

hogy korábban tartsák meg a választásokat, miután veszély fenyegeti az egy szavazaton múló többséget? Vagy talán épp azért, hogy megerősítsék ezt a szálnalomra való koalíciót választások nélkül, a Tchija kiengesztelésével; vagy esetleg azért, mert a miniszterelnök a kórházban párbeszédet folytatott a történelemmel és arra a következtetésre jutott, hogy a camp-davidi megállapodások nem biztosítják helyét a történelemben?

A föllenzék pedig, mint általában, most is elfelejtette, hogy ellenzék. Ezen túlmenően nem csak feladatáról feledkezett meg, hanem jellegéről is. Az a párt, amely a múltban sohasem volt a nyilatkozatok híve, amely sohasem a szavakat tekintette a lényegnek, most minden irányba futkározott azért, hogy megerősítse azt a felfogást a közönség egy nagyon jelentős rétegében, hogy nincs kire támaszkodni; hogy nem csak ebben a Kneszetben nem nő fü, de talán a következőben sem.”

HABIMA

Tel Aviv, december 22, kedd
MARY STUART
A kisteremben
A MŰHELY
Kfár Száhá
AZ ANARCHISTA

NÉMETORSZÁGI KÁRTÉRITÉST KAP?

RENDKIVÜLI TANÁCSADÓ IRODÁKAT NYITOTTUNK AZ ÖN SZÁMÁRA

JERUZSÁLEM:
Kikár Háchérut fiók
Jaffa utca 72,
02-246451-5

TEL AVIV:
Bank Lepmi fiók
Dizengoff 100,
03-226162

HAIFA:
Hákármel fiók
Hánási fasor 123,
Hár Hákármel,
04-86141
Kikár Mászárík fiók
Háneviim u. 22,
04-674301-3

RÁMÁT GAN:
„Keszem” fiók
Hájárdén u. 77,
03-776126-7

A BANK LEUMI SZAKÉRTŐI KÉSZSÉGESEN ÁLLNAK RENDELKEZÉSÉRE DIJMENTESEN

EMBEREK EMBEREKÉRT SZOLGALAT

bank leumi בנק לאומי

A tanácsadó irodák 8.30—12.30 óra között vannak nyitva.

Ha ön jóvátételt kap Németországból és PATAM jóvátételi számlával rendelkezik, a Bank Leumi ingyenes rendkívüli szakmai tanácsot nyújt.

A Bank Leumi öt helyi fiókjában külön tanácsadó áll a rendelkezésére: kettő Haifán, egy Tel Avivban, egy Jeruzsálemben és egy Rámát Gánban.

Ezeket a kirendeltségeket a kérdésben jártas szakemberek vezetik, akik készségesen válaszolnak minden kérdésére, mint például: hogyan fektesse be pénzét, milyen devizába (dollár vagy márka), milyen időszakra, miként variálja a befektetést, miként állítsa össze deviza-befektetéseit, továbbá precedensek és jogok.

Az ön számára érdemes kihasználni a németországi kártérítésekben származó pénzek befektetésében jártas szaktanácsát, mert a legjobb és a legfrissebb információkkal rendelkeznek.

2.

De ismétlem, mindez rendkívül erős hatást gyakorolt az apamra, ő maga mesélte ezt nekem a későbbiekben, hogy nem tudott ellépni az ablaktól, nem tudott elszakadni még egy rövid időre sem az elébe táruló táj mezőitől, csendes kis állomásoktól, arvalányhajától, gyér kis ligelektől. És mindehhez vegyük hozzá még azt, hogy Svájcban kívül jöformán még nem látott semmit a világból. Ausztrián keresztül utazott hozzánk, és Ausztriában Svájcra viszonyítva senmi különöset nem láthatott, legalább is így gondolom.

Tehát ilyen lelkiállapotban lépett ez a fiatal ember keresztül a mi kis csendes, forró déli városkánk utcáin, végig a napsütött, tehomokos utcán, ahol az apja született, ahol nagyapja és nagyanyja élt valamikor: az utca, mint általában a déli mezővárosokban, elég széles, mindkét oldalán kék fatülből faházak húzódnak, előttük jó erős fakerítés, rajta erős ajtók, előkertek, nyárfák, de az utcán egy lélek sincs, teljesen néptelen.

Természetesen mindenki jól tudja, hogy a megboldogult Ivanovszkij fia megérkezett a városba, hogy találkozzék a szülőföldjével, s hogy megmutassa azt a fiának, hogy az ne feledkezzen meg arról, honnan származik, és

ANATOLIJ RIBAKOV:
NEHÉZ HOMOK

hát persze, mindenki nagyon kíváncsi volt rájuk. Mindenki szívesen megnézte volna őket. De mivel az emberek nagyon tapintatosak, senki nem ment ki az utcára. Az emberek nem vették össze és nem bámszkodtak, nem nézték, hogyan megy az utcán az öreg Ivanovszkij a legifjabb Ivanovszkijjal. De mindent félrehozták egy kicsit a függönyöket, és óvakodva, az ablakból nézték ki rájuk, mert hiszen akárhol is vesszük, mégis csak nagy eseményszámba ment, Svájcból jöttek ide ezek az emberek megnézni az utcát, megnézni a házat, ahol az őseik laktak.

Csak egy ember ment ki az utcára, csak egyetlenegy ember lépett ki a házból és vette szemügyre a svájciakat, nem az ablakon keresztül, hanem egyenesen, szembe állva velük. Bizonyára kitalálja már, hogy ki lehetett ez az ember... igen, ez az ember nem volt más, mint az én későbbi édesanyám, Rahel. — Ugyan miféle hercegek ezek? — kérdezte. S miért kel-

lene nekem a szobafogságból, az ablakon keresztül meglesnem őket?

Kiment az utcára, a félfának támaszkodva megállt a kapuban, és tágra nyílt szemmel nézte kétsébe sem férő nagyapját és apját.

Maguk elé tudják képzelni ezt a képet? Megy az utcán ez a külföldi öltönyt viselő, szép, jól öltözött szőke fiatal ember a rendes, dolgos Bazel városából, aki mind ez ideig csak azokat az ot-tani, fehér kötényes, tiszta, rendes német fiatal lányokat látta, és szóval, ahogy mondom, megérte az német fiatal embert végig a tikkasztóan meleg déli kisvároskán, tiporja a nap sugaraitól átforrósodott nehéz homokot és látja: egy kapuban, a kapufélfának dőlve ott áll egy napbarnított fiatal lány, kinőtt, viseltes ruháskájában, mely épp csak hogy a térdéig ér, látja a formás mez telen lábát, látja a karcsu derekát, melyet egy arasszal át lehetne fogni, látja a dus, fekete, gyönyörű haját, égszínkék szemét, hófehér gyönyörsorra em-

lékeztető fogait. És ez a lány óriási, tágra nyílt kék szemével nézi őt, minden zavar nélkül, szinte kihívóan, igen, így nézett rá ez a merész tizenhat esztendő kislány ebben a dél-ukrajnai kis városkában, egy suszternek a lánya, akit, mint tudjuk, semmiféle etikettre nem tanítottak. És ennek a lánynak roppant furcsának tűnik ez a bázei fiú. Nemcsak azért, mert Svájcól jött, fogalma sincs ennek a lánynak arról, hol is van, milyen is lehet az a Svájc, egyszerűen csak még sohasem látta, hogy egy zsidó fiú kék szemű és szőke legyen, és hogy olyan ruhát viseljen, mint-ha valamiféle főkörmányzó fia lenne. Nem ismert mást, csak az utcákban élő fiukat, akik mind igen erősek, napbarnítottak voltak, susztereket, bőrszűkeket, szabókat, fuvarosokat, rakodómunkásokat. És életében először látott egy ilyen kék szemű, szőke hajú fiatal embert, aki ilyen tisztaságú és szépséges volt, akár egy ifju isten.

Mit mondhatnék még erről? A Pillanat volt ez, a Nagy Pillanat, amit csak nagybetűvel lehet leírni. Szerelm, amely úgy érte őket, mint a villámcsapás. Ez a fiatal lány az én apám sorsa lett az a nő, akivel egybe kellett forrjon egy életre. És ő egy életre megszerette, és egy lett vele, mint ahogy egy életre megszerette, és egy lett a mi ősapánk is Jákob az ő Ráheljével.

Később, sok esztendő múltán apám úgy mondta, hogy amikor meglátta anyámat, amint ott állt a kapuban, mezitláb, rövid szakadt ruhájában, úgy szerete meg őt, mint a mesebeli herceg Hamupipókéét, és elvette feleségül, hogy elvigye magával Svájcba. Anyám meg úgy mesélte, hogy amikor meglátta ezt a sápadt szépséget mellényes, elegáns külföldi öltövényben, kikeményített magas gallérjában, a meletől szenvedőn, nagyon megsajnálta, és csak azért ment hozzá feleségül. De hát persze, mind a ketten csak tréfáltak, azért tréfáltak így, mert nagyon szerették egymást.

De térjünk vissza azokhoz a régi eseményekhez.

Amikor nagyapám és anyám megérkeztek hozzánk Svájcól, a városban már nem éltek Ivanovszkijak. Nagyapám édesanyja már réges-rég meghalt, és eltávozott az élők sorából mindkét nővére is. De a testvérek után is maradtak gyerekek, és ezeknek a gyerekeknek is voltak gyerekeik.

Abban az időben, különösen egy kisvárosban, az odaérkező külföldit okvetlenül milliomosnak tartották. És minden milliomosnak azon nyomban temérdek rokona támad. De hát ez csak abban az esetben történik így, hogyha erre valamiféle isten háta mögötti kis helyen kerül sor, olyan helyen, mint amelyekről annak idején Solem Alechem írt, és ahol az emberek egyetlen kis közösségben éltek. A mi városunkról ezt már nem mondhatjuk el. Ez a városka nem hasonlított az ilyen elmaradott kis helyekre. A csernyigovi tartomány északi csüskében helyezkedett el, közvetlenül mellette a mogiljovi tartomány, az már nem Ukrajna, hanem Belorusz-szia, közvetlen közelében az orosz és a brjanszki tartományok, ez már Oroszországot jelentette, és mindehhez ott volt még váro-

sunkban az a nagy vasútállomás, s bár mindez, amit elmesélek, a cárizmus idején történt, amely, mint jól tudják, minden népet elnyomott, és a zsidókat még különösképpen elnyomta, mégis az emberek a mi városunkban nem egy zárt kis közösséget alkottak, hanem megvolt a szakmájuk, megbecsült szerepük: bőrszűkek, fuvarosok, rakodómunkások, iparosok, közülük tartoztak a suszterek is, mint például az én anyai nagyapám, Rahlenko.

A város mellett nagy fenyveserdő húzódtott, amely általában nagyon egészséges, gyógyító erejű minden ember számára, de a tudóstegeknek különösen az. Az ő számukra a mi erdőnk és a mi száraz sztyeppi levegőnk maga volt a gyógyulás. És mindehhez még egy kis folyó is, nagy szerű homokos parttal. Akár a mennyország! Nyáron csak úgy özönlöttek hozzánk a nyaralók Csenyigovból, Kijevből, de még Moszkvából és Peterburgból is jöttek. És a nyaralókat, maga is jól tudja, el kell látni, a nyaralók körül mindig akad munka, különösen a suszter számára: a nyaraló sokat sétál, elkapotja a cipőtalpát, letöri a cipősarkát, meg kell javítani, gyorsan, hamar, azon nyomban. De már akkor a suszterkedés nekilendült nálunk, nemcsak a cipőjavításra szorítottak, az idő tájt már egy bőrgyár is volt a városunkban. A terület bővelkedett szarvasmarhában, az állatokat leölték, s a bőrt a bőrgyárba került feldolgozásra. És hát ugye ahol bőr van, ott eszimat is kell varrni. Már a forradalom előtt is sok suszter készített nálunk cipőt, eszimat eladásra. A forradalom után szövetkezetbe tömörültek, azután felépült egy cipőgyár is. Természetesen a mi városunk nem Kimri és a mi gyárunk nem a „Szkorohod”, de igazán elég jó terméket készit, ezt úgy mondom magunknak, mint a cipőszakma avatott szakembere.

Egyszóval a mi városunk népe dolgos emberekből áll, megélték a keresetükből, nem szorultak kölcsönkéregetésre, mindenki igyekezett megőrizni emberi méltóságát. S bár az események, amelyekről én most beszámolok magunknak, teljesen rendhagyószámba mentek, mert akárhol vesszük is, megérkezett Svájcól egy professzor, az orvostudományok doktora, aki itt született, ebben a városban, itt élt ebben az utcában, és majdnem negyven esztendővel ezelőtt származott el innen, mégse ment mindez földrengésbe. Valamilyen Solem Alechem-szerű kis helyen talán földrengést váltott volna ki, de nálunk nem lett belőle az.

És éppen ezért az én anyámon, Rahelen kívül senki sem lépett ki az utcára, és az igazi rokonokon kívül senki sem akart mindenáron rokonságba kerülni velük. A legközelebbi rokon a nagyapám unokahuga volt, a nővére az a lány, egy már idős asszony, egy kovács felesége, méghozzá egy első osztályú kovácsé, egy kovácsdinasztia fiacé, és még a neve is erről tanuskodott, Kuznyecovnak hívták. Az idő tájt nemcsak a lakóhely szerint nevezték el az embereket, hanem a szakmájuk után. Mert-hogy ki fia borja? A kovács, vagyis a kuznyec fia — Kuznyecov, a bőrszűk, vagyis a kozsevnyik fia — Kozsevnyikov. Ha cipészé, vagyis a szapoznyiké — akkor Szapoznyikov, ha asztalosé, vagyis sztoljáré, akkor — Sztoljarov, ha könyvkötőé, vagy is preplotesiké — akkor Preplotesikov, és így tovább. A mi svájciaink ehhez a kovácshoz tartottak akkor, azon a bizonyos nevezetes napon, amikor az én későbbi apám meglátta az én későbbi anyámat.

- DEC. 22. KEDD
- 17.30: TARKA MŰSOR GYEREKEKNEK
  - 18.00: „GYORSABBAN, MAGASABBRA, ERŐSEBBEN” — Sportműsor az ifjuságnak
  - 18.32: RAJZFILM
  - 18.45: UJTÁSOK ÉS TALÁL-MÁNYOK
  - 19.00: Művészeti magazin
  - 20.00: RÓVID HIREK
  - 20.03: A HARMADIK CHANUKAGYERTYA MEGGYUJTÁSA — Jozsef Mendelevics volt Ászir Cion házában
  - 20.08: „TANULJUNK ARABUL!”
  - 20.30: „MÉG EGY SLÁGER” — Kedvelt külföldi dalok
  - 20.50: KIRÁNDULÁSI TANÁCSADÁS
  - 21.00: MÁBÁT HIRMAKAZIN
  - 21.30: KOL-BO TEK
  - 22.00: „CANDIDE” — Voltaire neves francia filozófus satirikus művének tévéváltozata. A szerző a mű hősnének drámái életben ke resztül támadja az egyházat, kora bevett társadalmi szokásait és gondolkodásmódját. — Főszerző: Frank Finlay és Ian Ogilvy.
  - 23.30: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

- ISKOLATÉVÉ
- 9.00: Mire fel?
  - 9.25: Rajzfilm
  - 9.35: Mese és dal a holdon
  - 9.55: Hontalajok
  - 10.25: Egy indián kislány története
  - 10.35: AZ IDŐ-ALAGUT
  - 16.00: Kézimunka
  - 16.15: Flakston fiai
  - 16.45: MAGAZIN FELNŐTEKNEK
  - 17.25: Chanukagyertyagyújtás

Rádió

1981. december 22. kedd
5742. Kiszlév 26.
- I. MŰSOR
- 7.07: Reggeli koncert, 11.15: Elemistáknak, 12.05: Kamarazene, 13.00: Operarészletek, 14.10: Gyerekeknek, 15.25: Arab nyelvlecké, 16.05: Hangok és árnyak, 16.40: Műgyűjőknek, — 17.35: Oléknak, 20.05: Szabadgyetem, 20.35: Chanuka-gyertyagyújtás, 20.40: A beér-sváji Szimfonia hangversenyének közvetítése, — 22.30: Katedra, 23.00: Rádióvita, 0.10: Brakkzene, 1.10: Hatikva.
- II. MŰSOR
- 8.10: Reggeli zenés koncert, 12.05: Helyek és emberek, — 12.30: Héber dalok, 14.10: Szórakoztató műsor, 16.10: Fényszóró, 17.10: Chanukai fejtörő, — 19.45: Sport, 20.10: Folklor műsor, 21.05: Cházánut, 22.05: A női bűnözőkről, 23.05: Ketten együtt és külön-külön, 1.10: Hatikva.
- A HADSEREG MŰSORA
- 9.05: Éppen most, 11.05: Mint egykor, 12.05: Izráeli tél, 14.05: Kettőtől négyig, 16.05: Délután négykor, 17.50: Sport, 18.05: Társadalmunk, 19.05: Zenei gyűjtemény, 20.05: Rockzene, — 21.35: Szabadgyetem, — 22.05: Ritka hangszerek, 23.05: Nosztalgia, 0.05: Éjjeli madarak, — 2.05: Tarka műsor reggel 6 óráig.

MÉG MA
JÖJJÖN ÉS TEKINTSE MEG
AZ 1982-ES
ÉKSZER
KOLLEKCIÓT

Valami pompás! Modern! Egészen más!
Csodálatosan szép ékszerek választéka!... Hihetetlen áron!

VEGYE CHÁNUKAKOR
FIZESSE PURIMIG

rögzítés nélkül! Kamat-mentesen!

Csak a haifai Gyémántközpontban adnak minden ékszerhez garancialevelet, amely biztosítja a minőséget, a jó munkát és ezen felül kicserélheti az ékszert, vagy 30 napon belül visszaadhatja és visszakapja a pénzét.

HÁLÁS KÖSZÖNET

mindazoknak, akik bizalmukkal tüntettek ki és bennünket választottak ötször egymásután a gyémánt- és az ékszeripar kiváló üzletének.

NYITVA MEGSZAKÍTÁS NÉLKÜL EGÉSZ HÉTEN
reggel 9.00-tól este 7-ig, kedden is.

HAIFA DIAMOND CENTER

KIRJÁT ELIÉZER, RCH. CAHAL 10. TEL. 04-537285

מי נגד מי?

כמה שהדבר נשמע בלתי יאומן, בפולין נצחה המהפכה שכנגד המשטר הקומוניסטי. באדיאולוגיה הקומוניסטית לא כתוב שבראש המדינה הצבא יכול להחליף את המפלגה. לפי הגדרת לנו, קציני הצבא שבראש הם "בונד פרטיסטים" שמטו את עצמם לנהל את עניני המדינה.

העולם תוהה ונשאלת השאלה, האם נחל הסכסוך כשלוך הרוץ, שבו ניסו להביא למכנה משותף את המשטר ה"קומוניסטי עם הזכויות הדמוקרטיות. בארץ, שבה 85 אחוז מקציני הצבא הם חברי המפלגה, כל עוד ש-80 אחוז של החיילים מן השורה הם אנשי ה"הולידאריות", אי אפשר לקבוע סופית, כי אכן הכת הצבאית ניצחה.

עבר לכל ספק, המאורעות בפולין שוב מעלים על הפרק את הנושאות של מדיניות הרטוט בעולם.

★

KI KI ELLEN?

Bármilyen furesán hangzik Lengyelországban (elméletileg) a kommunista rendszer elleni pucos győzött. A kommunista ideológiában sehosem szerepel olyan tétel, hogy a katonaság helyettesíti a pártot országvezető szerepben. Lenin meghatározása szerint az országot most vezető katonák Bonapartisták, önmagukat kiáltották ki vezetőkné. A világ azt kérdi, vajon ezzel örökre végetért-e egy kísérlet, amely megpróbálta összeegyeztetni a kommunista rendszert a demokratikus jogokkal. Egy olyan országban, ahol a 318 ezer főnyi hadsereg tisztikara 85 százalékban párttagokból áll, a legénység viszont 80 százalékában a Szolidaritás szakszervezet tagja, vagy a szakszervezeti tagok gyermeke, nem lehet végelegesnek tekinteni a katonai junta győzelmét.

Reuven Simoni, az egyik főiskolai hallgató este 9 óra körül elhagyta a klubhelyiséget, ahol a chanuka-ünnepély volt és néhány perc elteltével egy arab megszurkálta a szemé alatt, majd elmenekült. Ezzel szemben Ibrahim Rásid és Szálámi Száid, két sfárámi arab diák azt mesélte, hogy amikor a klubhelyiség felé közeledtek, egy véresarcu arab diákot üldözött mintegy 60 zsidó. A zsidó fiatalberek kezében állítólag törött üvegek voltak és azzal támadtak rá minden útjukba eső arabra.

Néhány perc elteltével a kampusz csatátérhez hasonlított: Mindenfelé verekedő és gúnyos szavakat kiáltó csoportok voltak láthatók. Rásid hozzátette még, hogy kénytelen volt barátjával héberül beszélni, mert attól félt.

REAGAN: AZ ELSŐ ÉVEM SIKERES VOLT

A Fehér Házban tartott ünnepélyes koncertre nem engedték be az újságírókat, Nancy Reagan, az elnök hitvese utasítására, aki ezt így indokolta: „Az újságírók kényelmetlen kérdéseket tehetnek fel, míg Ronaldnak nyugalomra van szüksége.”

Előzőleg az amerikai elnök kiementette a sajtó képviselőit, hogy — véleménye szerint — elnöksége első éve nagyon sikeres volt. „Mégis — tették fel a kérdést — volt valami, ami nem volt annyira sikeres?”

— Bizonyos nézeteltérés keletkezett a szociális biztosítás módszerének jövője körül — válaszolta Reagan —, de ez semmiség, amin felülkerekedtem.

Arra a kérdésre, hogy érzé magát, mint a Fehér Ház lakója, így válaszolt: — Néha úgy érzem magam, mint a madár az aranykalitkában.

UJ KELET

FÜGGETLEN NAPILAP
67770 Tel-Aviv, Hárákevet 52
Telefon: 330011

Főszerkesztő:
S. HIMMELFARB

A szerkesztőség nem felel a hirdetések tartalmáért. — Kéziratokat nem örnünk meg és nem adunk vissza.

Véres verekedés zsidó és arab diákok között a Scopus-hegyi egyetemen

Hosszú órákon át tartó verekedésre került sor a jeruzsálemi Héber Egyetem Scopus-hegyen lévő kampuszán főbbszáz zsidó és arab diák között. Az összetűzés során zsebkésekkel, törött üvegekkel és ökölapásokkal támadtak egymásra. Két zsidó és két arab — közöttük egy diáklány — megsebesült. Két arabot letartóztattak.

Az incidens előzményei — így vélik mindkét részről — az utóbbi hetek politikai eseményei, így a Golán-fennsík annektálása, a Bir Zét-i egyetem bezárása és más körzeti események. Azonban mindkét szembenálló fél a „Kásztel” (jobboldaliak) és a „Kampusz” (a baloldaliak és az arabok) másként vélekedik erről.

Jiszráél Katz, a jeruzsálemi diákszövetség elnöke elmondotta, hogy már jóelőre figyelmeztette kollegáit és Avrahám Hármánt, az egyetem elnökét, hogy incidensre kerülhet sor „az arab diákok szemtelenkedése miatt”. A zsidó főiskolai hallgatók szerint olyan arabok is jelen voltak a kampusz területén, akik nem is tartoztak oda, zsebkéssel és kezükben botokkal.

Reuven Simoni, az egyik főiskolai hallgató este 9 óra körül elhagyta a klubhelyiséget, ahol a chanuka-ünnepély volt és néhány perc elteltével egy arab megszurkálta a szemé alatt, majd elmenekült. Ezzel szemben Ibrahim Rásid és Szálámi Száid, két sfárámi arab diák azt mesélte, hogy amikor a klubhelyiség felé közeledtek, egy véresarcu arab diákot üldözött mintegy 60 zsidó. A zsidó fiatalberek kezében állítólag törött üvegek voltak és azzal támadtak rá minden útjukba eső arabra.

Néhány perc elteltével a kampusz csatátérhez hasonlított: Mindenfelé verekedő és gúnyos szavakat kiáltó csoportok voltak láthatók. Rásid hozzátette még, hogy kénytelen volt barátjával héberül beszélni, mert attól félt.

«Nem adjuk meg magunkat a szabadság elnyomóinak!»

Éhség és kétségbeesés Lengyelországban — A washingtoni lengyel nagykövét politikai menedéj jogot kért Amerikában

Egy Varsóból Stockholmra érkezett svéd üzletember elmondta, hogy a helyzet Lengyelországban sokkal rosszabb, mintsem el lehetne képzelni. A lengyel nép éhezik és a második világháború óta nem volt még ilyen kétségbeesett állapotban.

Jaruzelski katonai diktatúráját és elnyomják a népet, addig szütleik éheznek és megvetik őket.” Nyugati tényezők arról számolnak be, hogy a munkások, a katonaság és a rendőrség között sorra került összetűzéseknek eddig már több mint ezer halálos áldozata van és a sebesültek száma többszöröse ennek. Még a súlyosan sebesültek sem mernek kórházba menni, mert attól félnek, hogy letartóztatják őket.

Különösen súlyos az ország déli részében levő Katowitz város melletti szénbánya 1300 munkásának helyzete. Ezek, hogy megakadályozzák a katonaság betörését, felrobbantották a bejáratot és most bennrekedtek a bánya mélyében. Elémük és vizük nincs, s a bányászok telefonon közölték, hogy amennyiben még is betörnének hozzájuk, úgy felrobbantják az egész bányát. Szóvivőjük kijelentette: „Inkább meghalunk a föld mélyében, de nem adjuk meg magunkat a büszke lengyel nép szabadsága elnyomóinak”.

A lengyelek már humorérzéküket is elvesztették, s az egyik állami főtisztviselő ezeket mondta:

CHAJIM JAVIN A LEGNÉPSZERÜBB

„Véleménye szerint ki a legjobb a tévé hírközlői közül”? Ezt a kérdést tették fel 1261 felnőtt embernek a dr. Miná Cemách által tartott közvéleménykutatás során.

Az eredményekből kiderül, hogy Chajim Javin áll az első helyen 42,9 százalékkal. Utána következnek Dániel Peér, aki 27,7 százalékot kapott, majd sorrendben Jákov Achiméir, Dán Silon, Árje Orgád és Odéd Ben Ámi. A női bemozdók közül Dália Mázor került az első helyre 41,8 százalékkal, a második helyen áll Kármít Gáj 33,3 százalékkal s utánuk következnek Szári Ráz és Anát Sárán.

taniok kell az araboktól” — mondotta.

A rendőrség és a Héber Egyetem igazgatósága a legnagyobb komolysággal viszonyul a történetekhez és tovább folyik a nyomozás, amelyek során további letartóztatások lehetségesek.

Cáchi Háneghi tanácskozáskor folytat az ország többi egyetemének diáktanácsaival, miután hasonló — talán kevésbé súlyos — incidensekre került sor a Technionon és a beér-séval egyetemen is.

Háneghi azt javasolja, hogy mátlól kezdve az ország összes egyetemén sztrájkot hirdessenek, amennyiben azt a három arab diákot, akik állítólag az incidensek okozói voltak, nem zárják ki az egyetemről.

Decemberben is növekedett a munkanélküliség

December első felében 25.602 munkanélkülit tartottak nyilván az ország munkaközvetítő hivatalában. Az előző hónapozhoz viszonyítva 684 dolgozóval kevesebbet tudtak decemberben elhelyezni. Mig Tel Aviv körzetében csökkent a munkakeresők száma, addig Názáretben és Haifán növekedett.

A Központi Statisztikai Hivatal szóvivője közölte, hogy ez év július—szeptember hónapjában a fixfizetéses dolgozók reálbére átlaghatvi 7285 sekelt tett ki. Az év első kilenc hónapjában, 9% -kal emelkedett a reálbér, a múlt évhez viszonyítva, amikor is 4,4 százalékos csökkenést jegyeztek fel. Az év első 9 hónapjában a gazdaság minden ágában magasabb volt a fizetés, de főleg a gyárparban, a kereskedelemben és a szolgáltatásokban, míg sokkal alacsonyabb az építőiparban és a mezőgazdaságban.

A NAGYVILÁGBÓL

FENTRŐL NÉZVE

A nyugati sajtó behatóan foglalkozik Egyiptom gazdasági és politikai helyzetével. Ezzel kapcsolatban az egyik bécsi lap elmeséli „az utolsó Szádát-viceet”: Szádátot odafent az égben megkérdi elődje, Abdul Nasszer, hogy mi ujság Egyiptomban. Szádát azt válaszolja: A legújabb híreket nem ismeri, de ha egy kicsit várnak, megtudhatják Mubárak elnökötől.

NAGYVONALU TERVEK

INDIANAPOLIS. — Egy évvel ezelőtt az amerikai nagyvárosban meggyilkolták Jack Ohrberg rendőrtisztet. A széles körű nyomozás azóta kiderítette, hogy börtönből szabadult bűnözők részletes tervet dolgoztak ki rendőrtiszték folyamatos meggyilkolására. A feketelistán nemcsak a nevek szerepeltek, hanem a tervezett gyilkosság időpontja és helye is. Az is ki tudódott, hogy a tervben szerepelt a városháza felrobbantása is, politikai személyek elrablása és az év bizonyos éjszaka káján kollektív betörést rendeztek volna egy luxusnegyed üzleteiben.

CSÜTÖRTÖKÖT MONDOTT KISÉRLET

LONDON. — Az Observer című angol lap szerint szélsőséges palesztinek merényletet kíséreltek meg Áráfat ellen. A PFSZ-ek vezért ugyanis azzal vádolják, hogy túlságosan engedékeny politikát folytat. A merénylet-kísérletet a múlt héten hajtották végre a beiruti repülőtéren, amikor Áráfat az Athénbe induló gép felé igyekezett. A merénylők csak Áráfat egyik testőrtől ölték meg.

KUTMÉRGEZŐK

WASHINGTON. Kolorado államban a narkotikumkereskedők új módszert találtak ki arra, hogy rászoktassák az iskolás gyermekeket a kábítószer fogyasztására. Színes bélyegeket osztogatnak, amelyek ragasztójába LSD-t vegytenek. A gyerekek eleinte ingyen kapják a bélyegeket, később drága pénzért kell megvásárolniuk.

AZ „UJ” ELNÖK

BUENOS-AIRES. — Ma veszi át hivatalát Argentina új elnöke, Leopoldo Fortunato Galtieri. Galtieri (55) továbbra is tagja marad a háromtagú katonai juntaának és megtartja hadseregtörparancsnoki tisztét is. Külsőjét tekintve ellentéte elődjének, a napokban eltávolított Roberto Viola tábornoknak. Testes, szőke, hangoskodó. A teljes hatalom birtoklására törekszik, gyorsan és egyedül szeret határozni. Nem örvendő népszerűségnek Argentínában. Viola tábornok eltávolításával Galtieri megoldotta a „személyes válságát”, de nem oldotta meg a rendszer válságát. Elődje márciusban került az elnöki palotába és megkísérelte megteremteni a kapcsolatot a politikai pártokkal, felvillantotta a szabad választások lehetőségét, ha nem is a közeljövőben. Nem sikerült azonban megfékeznie a gazdaság leromlását, javítani azon a katasztrofális helyzeten, amelyet elődjétől, Videla tábornoktól örökölt. Szembekerült a hatalmát féltő tábornoki karral, amely liberális kísérleteiben veszélyeztetve látja helyzetét. Ezért kiharasz nálták november 19-én bekövetkezett megbetegedését, hogy „elegánsan” eltávolítsák a három évre megválasztott elnököt. Az új elnökről, Galtieriről azt tartják, hogy forrófejű, kiszámíthatatlan ember és könnyen követelhet el hibákat csak azért, hogy

bebizonyítsa erejét, eltökéltségét. Jelenleg a hadsereg vezetésébe támogatja, mert nem kívánna gyors visszatérést a demokráciához, sem a kapcsolatok megerősítéséhez az Egyesült Államokkal.

A PÁPA A PRÓBAHÁZASSÁGRÓL

RÓMA. — II. János-Pál pápa „Familiaris Consortio” című pásztorlevelében a házasság kérdéseit taglalja. Különösen a különböző egyházakhoz tartozó házastársak vallási problémáit elemzi. A pápa szerint a római katolikus egyházhoz tartozó házastárs kötelessége nemcsak kiharcolni a saját egyháza szerinti vallásos életmódhoz való jogát, illetve az ebből adódó kötelezettségeinek teljesítését, de arra is ügyelnie kell, hogy gyermekeit katolikusként keresztelje meg és nevelje. A pástörlevél kitér a próbaházasságok kérdésére is. A pápa elítéli a próbaházasságot. Ugyanakkor a mellette felhozott érvek elfogadhatatlannak, mert „nem lehet kísérletezni emberekben, emberekkel, akik előtt egy életre szóló kötelezettségvállalás áll, olyan feladatok, amiket nem lehet korlátozni. A testi egyesülés szimbóluma annak, hogy a házastársak teljes személyükben, vagyis lelki életükben is egyek kell hogy legyenek és ez hit és nem kísérletezés kérdése. Nem zárja ki azonban, hogy bizonyos okok fájdalmas szakadást idézhetnek elő egy házasságban és indokolt esetekben ki kell mondani a válást. A mindennapi gyakorlat azonban — írja II. János-Pál pápa — azt bizonyítja, hogy a válás akarókat rendszerint egy újabb házasság érdekében bontják fel az előzőt, s az új házasság nem katolikus szertartás szerint történik. Ez a magatartás egyre gyakoribb és azért az egyháznak szigorúan fel kell lépnie a folyamat megfékezésére. Egyébként az egyháznak legfontosabb gondjait közé tartozik, hogy „visszatérítse a nyájhoz az eltévelyedetteket, biztosítsa az evővözlést azok számára is, akik eltértek Isten szavától”.

SVÁJCI ÁGY A PÁPÁNAK

Egy genfi butorgyáros különlegesen megszerkesztett ágynak készített II. János Pápnak és már el is küldték a Vatikánba. A pápa a merénylet óta (június 13.) egyre panaszkodik, hogy fáj a gerince és ez akadályozza a mozgásban. Az éjjeli pihenőjét is megkeseríti. Nos, a svájci ágynagy szerkesztették meg, hogy egy kis kar forgatásával beállítható és módosítható a fekvőszintje. Kifejezetten gyógygyá. A svájci sajtó felkapta és élénken kommentálta a hírt. Az egyik lap a következőket írta: — Van abban valami jelképes, hogy Genfben, a protestáns világ fővárosában készítenek ágynagyat a pápának. Ez a jószándékra mutat, amelyet a katolikus világ feje iránt érzünk. Az ágyméretei a következők: 190 cm hosszú, 190 cm széles — vagyis duplaágy — és a sulya 50 kiló.

Cshe

katon

Szovjet

va, a S

Azt i

hogy a

letartó

szét cs

örzik.

Szolid

aki sz

Ugy tu

van Ja

gokér

tője is.

A Szol

a szovj

CHA

Modi

meg a

lángot,

tafutó

lönböz

látig.

Zvult

ügyi m

ünnepe

mint a

ma is a

élhesse

KRE

Brun

lár a S

adott it

„nem é

hajland

Kreis

mind B

Sámír v

földal

gyilkos

jai elér

guk ah

Aráfát

vel”.

FELR

A

Az eg

alkalma

a rend

ismeret

vásárol

rabolat

Előad

mondás

beismer

el a pé

akart e

tartózt

lene az

A

A tel-

nap egy

benne 4

bitósz

A Sár

sist vet